

**FAKTOR-FAKTOR YANG MEMPENGARUHI TAHAP KESEDARAN
KESELAMATAN DAN KESIHATAN PEKERJAAN DALAM KALANGAN
PEKERJA-PEKERJA DI ACM SDN.BHD. BUKIT KAYU HITAM**

NURUL ASMAD BINTI CHE HARUN

UNIVERSITI UTARA MALAYSIA

2015

Pusat Pengajian Pengurusan
Perniagaan
SCHOOL OF BUSINESS MANAGEMENT
Universiti Utara Malaysia

PERAKUAN KERJA KERTAS PENYELIDIKAN
(*Certification of Research Paper*)

Saya, mengaku bertandatangan, memperakukan bahawa
(I, the undersigned, certified that)

NURUL ASMAD BINTI CHE HARUN (812325)

Calon untuk Ijazah Sarjana
(Candidate for the degree of)

MASTER OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

telah mengemukakan kertas penyelidikan yang bertajuk
(has presented his/her research paper of the following title)

**FAKTOR-FAKTOR YANG MEMPENGARUHI TAHAP KESEDARAN KESELAMATAN DAN KESIHATAN
PEKERJAAN DALAM KALANGAN PEKERJA-PEKERJA DI ACM SDN. BHD. BUKIT KAYU HITAM**

Seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit kertas penyelidikan
(as it appears on the title page and front cover of the research paper)

Bahawa kertas penyelidikan tersebut boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan.

(that the research paper acceptable in the form and content and that a satisfactory knowledge of the field is covered by the research paper).

Nama Penyelia
(Name of Supervisor)

DR. MOHD FAIZAL MOHD ISA

Tandatangan
(Signature)

Tarikh
(Date)

5 OGOS 2015

SENARAI KANDUNGAN

PENGAKUAN

Saya mengakui yang mana isi kandungan projek ini tidak pernah di hantar bagi mana-mana program ijazah atau pasca siswazah dan kelayakan.

Saya mengesahkan yang semua sokongan dan bantuan diterima dalam menyediakan kertas projek ini dan semua sumber abstrak sudah diketahui dari mula kertas projek dibuat

Nurul Asmad Binti Che Harun

812325

Othman Yeop Abdullah

Graduate School Of Business

Universiti Utara Malaysia

06010 Sintok

Kedah Darul Aman

KEBENARAN UNTUK KEGUNAAN

Dalam membentangkan kertas penyelidikan ini, bagi memenuhi sebahagian syarat untuk Ijazah Sarjana Pengurusan Sumber Manusia Universiti Utara Malaysia (UUM), saya bersetuju bahawa Perpustakaan Universiti boleh secara bebas membenarkan sesiapa sahaja untuk memeriksa. Saya juga bersetuju bahawa penyelia saya atau, jika ketiadaan beliau, Dekan Othman Yeop Abdullah Graduate of Business, diberi kebenaran untuk membuat salinan kertas penyelidikan ini dalam sebarang bentuk, sama ada secara keseluruhannya atau sebahagian, bagi tujuan kesarjanaan. Adalah dimaklumkan bahawa sebarang penyalinan atau penerbitan atau kegunaan kertas penyelidikan ini sama ada sepenuhnya atau sebahagian daripadanya bagi tujuan keuntungan kewangan, tidak dibenarkan kecuali setelah mendapat kebenaran secara bertulis. Juga dimaklumkan bahawa pengiktirafan harus diberi kepada saya dan Universiti Utara Malaysia dalam sebarang kegunaan sarjana terhadap sebarang petikan daripada kertas penyelidikan saya.

Sebarang permohonan untuk salinan atau mengguna mana-mana bahan dalam kertas penyelidikan ini, sama ada sepenuhnya atau sebahagiannya, hendaklah dialamatkan kepada :

Dekan

Othman Yeop Abdullah Graduate School of Business

Universiti Utara Malaysia

06010 UUM Sintok

Kedah Darul Aman

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti faktor-faktor yang mempengaruhi tahap kesedaran keselamatan dan kesihatan pekerjaan dalam kalangan pekerja-pekerja di ACM Sdn Bhd, Bukit Kayu Hitam, Kedah. Terdapat tiga pemboleh ubah tidak bersandar iaitu komitmen pekerja, latihan keselamatan dan penglibatan Jawatankuasa Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (JKKKP). Sebanyak 240 set borang soal selidik telah diedarkan kepada pekerja-pekerja ACM Sdn Bhd yang bertugas di sektor pembuatan dan pengeluaran dan sebanyak 234 borang soal selidik yang telah dikembalikan dan dianalisis. Data analisis dengan menggunakan “*Statistical Package for Social Science*” (SPSS) Versi 21.0. Dapatan kajian menunjukkan bahawa ketiga-tiga faktor seperti komitmen pekerja, latihan keselamatan dan penglibatan Jawatankuasa Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (JKKKP) mempunyai hubungan signifikan yang positif terhadap tahap kesedaran keselamatan dan kesihatan pekerjaan. Manakala analisis regresi pula menunjukkan ketiga-ketiga faktor tersebut memberikan kesan yang signifikan kepada tahap kesedaran keselamatan dan kesihatan pekerjaan di kalangan pekerja-pekerja ACM Sdn Bhd, Bukit Kayu Hitam, Kedah.

Kata Kunci : Tahap Kesedaran Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan, Komitmen Pekerja, Latihan Keselamatan dan Penglibatan Jawatankuasa Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (JKKKP).

ABSTRAK

This study aims to examine the factors that influence the level of awareness of safety and health among employees ACM Sdn Bhd, Bukit Kayu Hitam, Kedah. There are three independent variable namely employee commitment, safety training and Involvement of the Occupational Safety and Health Committe (JKKKP). A total of 235 sets of questionnaires were distributed to the employees of ACM Sdn Bhd and 234 questionnaires were returned and analyzed. Data were analyzed using the “Statistical Package for Social Science” (SPSS) version 21.0. The findings show these three factors as employee commitment, safety training and Involvement of the Occupational Safety and Health Committe (JKKKP) has a positive significant relationship to the level of awareness of safety and health . While the regression analysis showed that all three of these factors significantly affects the level of awareness of safety and health among employees in ACM Sdn Bhd, Bukit Kayu Hitam, Kedah.

Keywords: The Awareness Level of Safety and Health, Employee Commitment, Safety Training and Involvement of The Occupational Safety and Health .

PENGHARGAAN

Dengan nama Allah Yang Maha Pemurah dan Maha Mengasihani

Alhamdulillah syukur ke hadrat Allah S.W.T kerana dengan keizinanNYA, maka kertas projek ini dapat disempurnakan dengan jayanya mengikut jadual seperti yang ditetapkan bagi memenuhi syarat pengijazahan Sarjana Pengurusan Sumber Manusia, Universiti Utara Malaysia.

Sekalung penghargaan dan ucapan terima kasih yang tidak terhingga ditujukan khas kepada Dr. Mohd Faizal bin Mohd Isa yang telah sudi menjadi penyelia bagi kertas projek ini. Dengan penuh kesabaran dan komitmen yang tinggi, beliau tidak jemu-jemu memberi teguran, dorongan dan motivasi serta tunjuk ajar yang berterusan dari mula sehinggalah selesai kajian ini dijalankan. Hanya Allah yang dapat membala jasa beliau. Setinggi-tinggi penghargaan dan jutaan terima kasih kepada ayahanda yang terhebat (Che Harun bin Arifin), bonda tercinta (Zaliyana binti Zakaria) yang telah banyak memberi dorongan dan teguran membina serta doa yang diberkati sepanjang menyiapkan kajian ini dan terima kasih sekali lagi atas kasih sayang yang berpanjangan dan pengorbanan yang tidak terhingga kepada anakanda selama ini. Untuk suami tercinta (Mohd Nasarulddin Bin Yunus) terima kasih atas segala sokongan, bantuan dan kata-kata semangat yang diberikan selama ini. Tidak dilupakan juga buat semua ahli keluarga, adik beradik, kakak ipar yang banyak memberikan dorongan serta doa yang berpanjangan selama ini. Jasa dan Pengorbanan kalian tidak akan dilupakan buat selamanya.

Penghargaan dan ucapan terima kasih juga ditujukan kepada En Afrul Nizam Bin Osman selaku wakil Pengurus Atasan Sumber Manusia di ACM Sdn Bhd, Bukit Kayu Hitam, Kedah yang telah banyak membantu dalam memberi maklumat. Akhir sekali, semoga laporan kajian ini menjadi panduan dan rujukan berguna untuk generasi akan datang, Ameen.

SENARAI KANDUNGAN

TAJUK	MUKASURAT
PENGAKUAN TESIS	i
KEBENARAN UNTUK KEGUNAAN	ii
ABSTRAK	iii
ABSTRACT	iv
PENGHARGAAN	v
SENARAI KANDUNGAN	vi -ix
SENARAI JADUAL	x -xi
SENARAI RAJAH	xii
SENARAI SINGKATAN	xiii

BAB 1 PENDAHULUAN

1.1 Latar Belakang Kajian	1
1.2 Pernyataan Masalah	5
1.3 Persoalan Kajian	14
1.4 Objektif Kajian	15
1.5 Kepentingan Kajian	16
1.6 Skop Kajian	17
1.7 Bab Organisasi	18

BAB 2 ULASAN LITERATUR

2.1 Pengenalan	20
2.2 Definisi Keselamatan Pekerjaan	20
2.3 Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan 1994	21
2.4 Hubungan Aktiviti Berkaitan Keselamatan dan Kesihatan Dengan Pencapaian Kerja	22
2.5 Faktor Kemalangan	23

2.6	Kaedah Penyiasatan Punca Kemalangan	25
2.7	Strategi Bagi Menangani Isu Berkaitan Keselamatan dan Kesihatan Pekerja.	26
2.8	Faktor- Faktor Yang Mempengaruhi Kesedaran Keselamatan dan Kesihataan Pekerjaan	29
	2.8.1 Faktor Komitmen Pekerja Terhadap Tahap Kesedaran Keselamatan dan Kesihatan Pekerja	31
	2.8.2 Faktor Latihan Keselamatan Terhadap Tahap Kesedaran Keselamatan dan Kesihatan Pekerja	33
	2.8.3 Faktor Penglibatan Jawatankuasa Keselamatan Dan Kesihatan Pekerjaan (JKKP) Terhadap Budaya Keselamatan.	36
2.9	Hipotesis Kajian	38
2.10	Kesimpulan	39

BAB 3 METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan	40
3.2	Kerangka Kajian	40
3.3	Reka Bentuk Kajian	41
3.4	Lokasi Kajian	43
3.5	Definisi Operasional	44
	3.5.1 Kesedaran	44
	3.5.2 Keselamatan	45
	3.5.3 Kesihatan	46
	3.5.4 Penglibatan Pekerja	46
	3.5.5 Peranan Jawatankuasa Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (JKKP)	47
	3.5.6 Latihan Keselamatan	47
3.6	Kriteria Pengukuran Pemboleh Ubah	47
	3.6.1 Reka Bentuk Soal Selidik	47
3.7	Prosedur Pengumpulan Data Kajian	49
3.8	Populasi dan persampelan Kajian	51

3.8.1	Populasi	51
3.8.2	Sampel	51
3.9	Kajian Rintis	52
3.10	Ujian Kebolehpercayaan	52
3.11	Teknik Analasis Data	53
	3.11.1 Analisis Korelasi Pearson	54
	3.11.2 Analisis Regresi	55
3.12	Kesimpulan	56

BAB 4 HASIL DAN PERBINCANGAN

4.1	Pengenalan	57
4.2	Maklum Balas Responden	57
4.3	Analisis Kebolehpercayaan	58
4.4	Semakan Data	59
	4.4.1 Missing Data	60
4.5	Analisis Korelasi Pearson	60
4.6	Analisis Regresi	61
4.7	Ringkasan Hasil Pengujian Hipotesis	64

BAB 5 PERBINCANGAN, CADANGAN DAN KESIMPULAN

5.1	Pengenalan	65
5.2	Ringkasan Kajian	65
5.3	Perbincangan Berdasarkan Objektif Kajian	66
	5.3.1 Hubungan Antara Komitmen Pekerja dengan kesedaran keselamatan dan kesihatan pekerjaan dalam kalangan pekerja	67
	5.3.2 Hubungan Antara Latihan Keselamatan dengan kesedaran keselamatan dan kesihatan pekerjaan dalam kalangan pekerja	67
	5.3.3 Hubungan Antara Penglibatan Jawatankuasa Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (JKKP)	

dengan kesedaran keselamatan dan kesihatan pekerjaan dalam kalangan pekerja.	68
5.4 Batasan Kajian	70
5.5 Implikasi Kajian	71
5.6 Cadangan Untuk Kajian Akan Datang	72
5.7 Kesimpulan	73
RUJUKAN	76
LAMPIRAN	

SENARAI JADUAL

1	Jadual 1.1: Kemalangan Industri Yang Dilaporkan Mengikut Sebab Kemalangan 2012 (Interim)	9
2	Jadual 1.2: Kemalangan Industri Yang Dilaporkan Mengikut Lokasi Kecederaan 2012	10
3	Jadual 1.3: Statistik Kemalangan Pekerjaan Mengikut Sektor Sehingga Disember 2012	10
4	Jadual 1.4: Bil.Kemalangan Industri Yang Dilaporkan Kepada Jabatan Tenaga Kerja dan Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO), Mengikut Jenis Kemalangan	11
5	Jadual 1.5: Pampasan Yang Dibayar Akibat Kemalangan Industri, (2008 -2012)	12
6	Jadual 3.2: Taburan Item Bagi Soal Selidik Kajian Kesedaran Pekerja Terhadap Aspek Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan Di Tempat Kerja	43
7	Jadual 3.3: Skala Likert Lima Mata	48
8	Jadual 3.4: Pekali Saiz Cronbach's Alpha (Peraturan Umum)	52
9	Jadual 3.5: Keputusan Ujian Kebolehpercayaan	53
10	Jadual 3.6: Darjah Kekuatan Hubungan Mengikut Nilai “r”	54
11	Jadual 3.7: Darjah Kekuatan Hubungan Mengikut Nilai “r”	55

12	Jadual 4.1: Jumlah Maklum Balas Responden	57
13	Jadual 4.2: Cronbach's Alpha	58
14	Jadual 4.3: Peraturan praktikal yang dicadangkan oleh George and Mallery (2003)	59
15	Jadual 4.4: Analisis Korelasi Pearson	60
16	Jadual 4.5: Garis Panduan Guilford	61
17	Jadual 4.6: Analisis Regresi Komitmen, Latihan Keselamatan Dan Penglibatan JKPP	62
18	Jadual 4.7: Ringkasan Hasil Pengujian Hipotesis	64

SENARAI RAJAH

1	Rajah 3.1: Kerangka Kajian	41
---	----------------------------	----

SENARAI SINGKATAN

- AKKP: Akta Keselamatan Dan Kesihatan Pekerjaan
- JKKP: Jabatan Keselamatan Dan Kesihatan Pekerjaan
- JKKKP: Jawatankuasa Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan
- NIOSH: Institut Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan
- PERKESO: Pertubuhan Keselamatan Sosial
- ACM: Aeorospace Composite Manufacture
- SPSS: Statistical Package for Social Science

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Latar Belakang Kajian

Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan 1994 (AKKP 1994) yang digubal bagi menyediakan rangka perundangan untuk memupuk, merangsang dan menggalakkan mutu keselamatan dan kesihatan yang tinggi semasa bekerja. Akta ini dibentuk untuk memberi garis panduan kepada majikan dan pekerja-pekerja mengenai tanggungjawab mereka mewujudkan satu situasi kerja yang selamat dan sihat.

Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan ialah bidang ilmu untuk melindungi kesihatan, keselamatan dan kebajikan pekerja. Organisasi turut berasa bimbang apabila memikirkan mengenai kemalangan dan kecederaan yang berlaku di tempat kerja . Sejumlah 1.2 juta pekerja berpotensi terdedah persekitaran tempat kerja yang tidak selamat dan juga tidak sihat menyebabkan kemalangan maut (Berita Harian, 28 April 2012). Majikan telah mencuba pelbagai cara bagi memastikan keadaan para pekerja berada dalam keadaan yang sentiasa selamat dan sihat sewaktu dalam perjalanan ke tempat kerja dan juga semasa bekerja. Keselamatan persekitaran tempat kerja amat penting dalam sesebuah syarikat. Ini kerana ianya adalah tanggungjawab majikan di bawah Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan 1994 Malaysia untuk mengambil berat tentang keselamatan dan kesihatan para pekerja ketika bekerja di dalam sesebuah syarikat. Akta ini dikawal selia oleh Jabatan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan dari Kementerian Sumber Manusia.

The contents of
the thesis is for
internal user
only

RUJUKAN

Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan 1994 (Akta 514).

Ab. Aziz Yusof dan Intan Osman (2002). Pengurusan Sumber Manusia: Konsep, Isu dan Pelaksanaan. Edisi Pertama, Petaling Jaya : Prentice Hall.

Ahmad Nor Salleh. (1998). *Working Towards a Safe & Health Work Culture, National Occupational Safety And Health Conference*. 7-10 July 1998. PWTC, Kuala Lumpur.

Annuar Ithnin. (2009). Tahap Pengetahuan Keselamatan dan Kesihatan di Kalangan Pekerja di Makmal Perubatan di Lembah Kelang. *Journal of Community Health 2009*. Vol 15.

Anonymous (1990) *Developing a Safety Culture: A CBI Report, Health and Safety Information Bulletin*, July, 3. No. 175, pp. 5-7.

Anton,T.J. (1989). *Occupational Safety and Health Management*. New York : Mc Graw- Hill.

Bibbings, R. (2011). *Learning From Safety Failure*. Birmingham ; Royal Society for the Prevention of Accidents.

Cedoline, A.J. (1982). *Job Burnout in Public Education: Symptoms, Causes and Survival Skills*. New York: Teachers College Press.

Dessler, D. (1997). *Human Resources Management*. Edisi Ke-5, New Jersey: Prentice Hall International.

Davies, V. J. & Tomasin, K. 1996. *Construction Safety Handbook*. London: Thomas Telford Publishing, Thomas Telford Services Ltd.

Doke, L (1997) Training and Precision are Brewing a Powerful Safety Culture. *Journal of Safety Management*. May 1997, pp. 10-13.

Durrishah Darus, Hadmidah Ab Rahman, Hapriza Ashari, Fadilah Zaini, Rossilah Jamil & Syaharizatul Noorizan Muktar. (2004). *Kajian Kesedaran staf UTM Terhadap Keselamatan Dan Kesihatan Di Tempat Kerja*. Universiti Teknologi Malaysia, Skudai, Johor.

Fadzli Shah. (2008). *Safety Culture and Commitment To Safety in the Malaysian Railway System*, Unpublished Doctorate Thesis, University of Nottingham, UK.

Fong Chan Onn. (2000). *Teks Ucapan Pelancaran Kempen Bulan Keselemanan dan Kesihatan Pekerjaan*. Kuala Lumpur: Kementerian Sumber Manusia.

Goetsch, D.L (1999). *Occupational Safety and Health for Technologies, Engineers and Managers*. New Jersey : Prentice Hall.

Goldsmith, D. (1987). "Safety Management In Construction and Industry." New Jersey : Mc Graw Hill.

Hair, J.F., Anderson, R.E., Tatham, R.L. & Black, W.C. (1998). *Multivariate Data Analysis*. New Jersey ; Prentice-Hall International.

Harper, R.S and Koehn, E. (1998). " Managing Industrial Construction Safety In Southeast Texas." Journal of Construction Engineering and Management, SCE Nov/Dec 1998, 452-457.

Hommadi A.H. (1985). *Industrial and Occupational Safety Health and Hygiene*. New Delhi : Indian bibliographies Bureau.

Ismail Bahari. 2006. *Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan*. Edisi Kedua. Malaysia: McGraw- Hill (Malaysia) Sdn Bhd.

Jones, C.L. (1997). Tower of Strength. *Journal of Mining Technology*. Vol. 79 (907) : pp. 73-80.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30: 607 – 610

Malaysia : Statistik Perburuhan dan Sumber Manusia. (2014). Kuala Lumpur: Kementerian Sumber Manusia.

MacCollum, D.V. (1995). “*Construction Safety Planning.*” United States of America: Van Nostrand Reinhold.

Mohamed, S., (2002). Safety Climate in Construction Site Environments. *Journal of Construction Engineering And Management.* 375-382.

Mohd Saidin Misnan & Abdul Hakim . (2007). *Pembangunan Budaya Keselamatan dalam Industri Pembinaan. The Malaysia Surveyor*, 20-33.

Mohd Yusof Amadan (2000). *Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerja.* Berita Harian. 24 Januari 2000.

Mohd Yazam Sharif (2001). *Asas Pengurusan Sumber Manusia.* Edisi Pertama. Utusan Publications: Kuala Lumpur.

Nedun Che Lian. (1999). *Occupational Safety Management And Health Awareness Research In Tatsumori (M) Sdn. Bhd. : A Case Study.* Faculty of Business Management, Universiti Kebangsaan Malaysia.

Owens, G.R. (1987). *Organizational Behaviour in Education.* Third Edition. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.

Payne, M. (1998). Do Employees Know Best? *Safety and Health*, 137(2), p.15

Pertubuhan Keselamatan Sosial (2012). *Kemalangan Perusahaan Dari Tahun 2008 Hingga 2012.* Dicapai pada 20 Jun 2014 daripada <http://www.perkeso.gov.my>.

Pierce, F.D. (1998). “ Does Organizational Streamlining Hurt Safety and Health ?.” Profesional Safety.

Purvis, N. (1997) Safety: An Engineering Issue, *Journal of Professional Engineering*, pp. 10 No 3, pp.34.

Rao, G. G. (1970). Pathology tests: Is the Time For Demand Management Ripe At Last? *Journal of Clinical Pathology*, 56(4), 243-248.

Ramlan Zainal Abidin (1997). *Latihan Dalam Bidang Keselamatan dan Kesan Terhadap Kesedaran Keselamatan di Tempat Kerja: Satu Kajian di Kilang X (M) Sdn Bhd*. Projek Sarjana Pengurusan Teknologi : Master tesis tidak diterbitkan, Universiti Teknologi Malaysia.

Reilly, B. a. (1995). *Union Safety Committees and Workplace Injuries*. *British Journal of Industrial Relation* , 33, 275-288.

Sabitha, M. (2005) *Kaedah Penyelidikan Sains Sosial*. Petaling Jaya: Prentice Hall.

Satapah Ahmad. (1995). *Pentingnya Keselamatan dan Tempat kerja. Koleksi Ceramah Fakulti Sains*. Skudai: Universiti Teknologi Mara.

Sekaran, U. (2006). *Research Methods for Business: a Skill Building Approach* (4th ed.). New Delhi: Ofsett Press.

Swartz, G. (1992) How Does Midas Muffler Injuries?. *Journal of Safety and Health*, May 1992, 145(5), pp. 29-31.

Taubitz, M. (1992) GM Slam The Brakes on Injuries. *Journal of Safety and Health*, July 1992, 146(1), pp. 31-32.

Vredenburgh, A. G. (2002). Organizational Safety: Which Management Practices Are Most Effective In Reducing Employee Injury Rates?. *Journal of Safety Research* 33: 259-276.

Walters, P. (1998). Employee Representation And Health And Safety. *Employee Relation* , 20, 180-195.

Zikmund. W.G.(2003). *Business Research Methods*. 7th Edition : South-Western : Ohio.

